

Till Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemoria avseende stöd till anhöriga som vårdar och stödjer närstående (Ds 2008:18)

Sammanfattning

Promemorian föreslår ändring av 5 kap 10 § socialtjänstlagen från den nuvarande formuleringen att socialnämnden **bör** till att socialnämnden **ska** erbjuda stöd eller avlösning för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller stödjer en närstående som har funktionshinder. De föreslagna ändringarna beräknas träda i kraft 1 januari, 2009.

Kommunerna bedriver redan i dag ett omfattande utvecklingsarbete på området som sannolikt kommit olika långt men som anpassats efter lokala förhållanden.

Förslaget att ändra från bör till ska innebär en utvidgning av det offentliga åtagandet, dvs. en frivillig verksamhet blir obligatorisk.

FSS tillstyrker förslaget till ändring i lagtexten, men är tveksam till att förslaget inte innebär en ökad kostnad för socialtjänsten.

Anhörigstöd

FSS delar utredningens uppfattning att det är angeläget att förstärka stödet till anhöriga. Anhöriga gör stora insatser för sina närstående som är i behov av stöd och hjälp. Även när samhället går in med stora stödinsatser till personer med betydande funktionsnedsättning täcker hjälpen bara ofta en del av dygnets timmar.

Socialstyrelsens uppdrag att utarbeta vägledning till stöd för tillämpningen av lagstiftningen är bra, det är dessutom bra att man preciserar vad ”stöd” kan innefatta eftersom behoven kan se så olika ut. Anhörigstödet ska präglas av valmöjlighet, frivillighet och individualism men aldrig tvång. Det som brukar vara det största problemet är att få anhöriga att ta emot stöd i ett tidigt skede, därför måste kommunerna satsa mycket på information så att synen på anhörigstöd förändras.

Lagstiftning

Viktiga förutsättningar för att intentionerna med bestämmelsen skulle uppnås, var enligt utskottet, tidiga och förebyggande insatser, förbättrat och utvecklat innehåll i olika stödinsatser och en medveten strategi för att organisera stödet till anhöriga.

FSS understryker vikten av att intentionerna i promemorian uppnås för att stärka stödet till anhöriga och att den preventiva insatsen skulle vara ledstjärnan för ett utökat anhörigstöd.

Ekonomiska konsekvenser

FSS stödjer utredningens uppfattning att ett väl fungerande anhörigstöd kan leda till minskat behov av särskilt boende och minskat behov av akutsjukvård, därför att anhöriga orkar vårda och stödja en närstående under en längre tid än man annars skulle ha gjort. Att förebyggande insatser skulle innebära att det inte blir några ekonomiska konsekvenserna för kommunen, är dock FFS tveksam till.

Det är troligt att kommunerna kommer att drabbas av kostnadsökningar åtminstone tills de förebyggande insatserna burit frukt. Detta kommer att se väldigt olika ut, beroende på hur långt arbetet i de olika kommunerna kring anhörigstöd, har hunnit. Även landstingen kommer att vinna på ett tidigt och bra anhörigstöd.

Per-Olof Forsblom
Ordförande
Föreningen Sveriges Socialchefer
Tfn 018 727 1405
Mobil 070 821 68 84